

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Lejárt K. Lajos könyvkereskedésénél, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések főlvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Szapáry és a magyar nyelv.

Debreczen, június 25.

(K. B.) A hazugságok korát éljük s a hazugság miatt ma már nem is szegyenlik magukat az emberek.

Felfordult világ ez! Ha a régi, patriarchális magyar korszakban valakit hazugságon kaptak, az a hitelét elvesztette örökre. S ma? Ma hazudoznak kis és nagy emberek egyformán.

Hogy a hazudozás ily nagy elterjedést nyert, az annak a kifolyása, hogy egész állami létünk egy nagy hazugságon alapszik. Azt állítják, azt hazudják, hogy alkotmányos időköt élünk, holott korunk nem egyéb, mint az álcázott abszolutizmus korszaka.

Ezen álcázott abszolutizmusról azonban lassanként lehull a lepel, de azért a hazudozók nem szegyenlik magukat, anynyira megszokták már a hazudozást, hogy pirulni sem tudnak miatta.

Milyen hazugság például az, melyet a kormány és pártja a közigazgatási javaslat mellett érvül felhoz, hogy e javaslatot első sorban magyar nemzet érdekekből szükséges törvényerőre emelni.

Magyar nemzeti érdek! Ugyan ki viseli ezt komolyan a szívében a kormány és a kormánypárt tagjai közül?!

A vallás és közoktatásügyi miniszter germanizáló rendeletet bocsát ki, — a honvédelmi miniszter megfosztja a honvédséget magyar jellegtől, — Szapáry, a

miniszterelnök pedig magyar földön németül szólaltatja meg a magyar királyt!

De nemcsak németül szólaltatja meg, hanem maga is német sürgönyöket küldözget neki. Ott van a székellyhidi sürgöny, melyet a miniszterelnök mult ősszel küldött a kabinet-irodához. S a magyar nyelvnek ilyen sértő mellőzéseért megbühödött talán a miniszterelnök? Ó nem, neki, a hatalmas urnak, semmi baja nem történt, hanem megbühödött érte azon hírlapíró, ki a miniszterelnök német nyelvü sürgönyét közhírré tette.

Azon örömjajba, mely a szeretett király magyarországi látogatásait kíséri, a kormány mindég vegyít egy kis ürmöt. A király debreczeni látogatása alkalmából is kénytelenek voltunk ezen ürmöt megköstolni, — ez azonban (mivel annak idején nyilvánosságra hoztuk) jelenleg nem tartozik cikkünk keretébe. Hanem igenis idetartozik az, hogy a király Pécsen és Fiumében a horvát nyelven történt üdvözlésekre német nyelven válaszolt.

Horváth Ádám a képviselőház tegnapi ülésén interpellált e miatt s azt kérdezte, hogy a miniszterelnök tanácsával történt-e ez?

Valószínű, sőt bizonyos, hogy a miniszterelnök tanácsával történt, mert ő viseltetik különös előszeretettel a teutonok nyelve iránt, míg király ő felsége a zengő magyar nyelvet őszintén szereti, azt örömmel használja s bennünk — mint Debreczenben is meggyőződünk

róla — első sorban magyar voltunkat szereti.

Szapáry azonban ezzel nem törődik; jobban esik a lelkének, ha saját nemzetének barbár nyelvét mellőzheti, a cultur-volk nyelvén szólhat királyához (ámbar ő valószínűleg csak császár t ismer) s a cultur-volk nyelvén szólaltatja meg magyar földön a királyt.

A magyar nyelvnek ilyen megalázása nemcsak hazafiatlan tett, de törvénysértés is. Már most ilyen miniszterelnökre bizzuk mi a féltett nemzeti érdekeket?!

Egygyel ismét több oka van a nemzetnek arra nézve, hogy a közigazgatási javaslatot erélyesen visszautasítsa s ne adjon az olyan miniszterelnök kezébe korlátlan hatalmat, ki még a nemzet nyelvét sem becsüli meg, ki még azt sem tudja, hogy »nyelvetesz nemzettelé!«

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 24-én.

A képviselőház kettős ülései a tegnapi nappal ha nem is kezdődtek még rendszeresen, de már megjelentek a parlamenti láthatáron.

A napirend előtt ugyanis fölszólt Váday Andor s tekintettel a szövegnyelven levő javaslat rendkívül sürgős természetére, javasolja, hogy ha a tárgyalás felkettőig befejezhető nem volna, a ház a tárgyalás befejezéséig öt órakor is tartson ülést. Senki sem olyan léha, hogy a szólásszabadságot akarná korlátozni, de a javaslat sürgőssége készíti indítványa megtételére.

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A BETÜK.

(Csevegés.)

Irtá: Kovács István.

Mindenkinek van egy kedves betűje. Önök kétkedőleg rázzák fejüket. Corrigálok.

A bankároknak nincsen kedves betűjük; a számokat annál többre becsülik.

Deak-koromban volt egy szomszédom az iskolai padban. Első volt a felmenetelben; én már rendszeren a helyén találtam, a mint a G. betűt minden képzelhető alakban rajzolgatta — papír hiányában — sokszor a Tacitus vagy Demosthenes margóira. Szinte meggyőződésemmé vált, hogy az én barátom, ha szépirástan tanára nem, akkor bizonyosan monogrammm csináló lesz. Csalódtam. A mult héten olvastam egy fővárosi lapból, hogy mint ügyvéd jegyet váltott Somogyi Gizellával.

S ez természetes. Szüntelen vele foglalkozni...

Valaki felállította az axiomát, hogy senki nem halhat meg addig, míg egyszer életében boldog nem volt.

Talán szerelmes?

Minden más boldogság a fővényesség, hiúság, rangkór, vagy a társadalom más hasonló kinövése más szóval.

Helyesen van így. A boldogság abstract fogalom, akkor igazi s tiszta, ha szülő oka hozzá hasonló, az érzelem világából ered s az anyag hozzátapodása nem huzza le a föld sárába.

S ez nem a szerelem?
 Az írókra hivatkozom.

*Minden mi él, előáll, terem:
 Oka, szülője a hó szerelem.*

Mad. Dusselit mondja, hogy „a szerelem igen ügyes optikus, közel hozza az édes multat.«
 Jeles költőnk szerint pedig:

*A boldogságra kevés csak a jelen,
 A multon épül az s az emlékezeten.*

Köruton a szerelemhez értünk; maradjunk ennél.

Egy csintalan leány ismerősömbe — asszony már, nem veszi indiskretionak tőlem a pletykálkodást, szerelmes volt egy... (ha megengedik, az ABC-ből előrántok egy titkot takargató betűt), tegyük fel, B...

Fogadják el kérem azt a mentségemet, hogy nem vagyok kíváncsi; akaratlan lettem tanuja beszélgetésüknek.

A situatio az égen és földön ez volt:

Esti szürkület volt. A hold nyomban kergette a lenyugvó napot, mintha egyedül csak neki lenne szabadalma a szerelmesekben való gyönyörködésre, az elreppent sóhajoknak halvány rezgő sugaraival egyedül csak ő lenne biztos helyre való szállítója; a merengő tekintetek csak az ő karcsu vagy pufók képében találkozhatnának.

A kerti lugas bejáratánál állottak ők, visszafojtott lélekzettel egy bokor háta megettén.

— Elmondtam, mert nem tudtam tovább elaltatni szívem érzelmeit s most boldogiton egy biztató szavával — mondja B.

Pausa következett, mely alatt nekem idő maradt a gondolkozásra.

Mit mondott el? Az én csintalan ismerősöm örömtől sugárzó tekintete magyarázta meg.

— Szeretem, imádom...! stb.

A bakfisch-kor himporát még alig rázta le magáról az én ismerős leánykám, meg-bocsátható neki a válasz:

Madarász József tiltakozik a »léha« kifejezés ellen. (Kiáltások: »Félreértette!«)

Elnök jól emlékezik, hogy Vadnay Andor azokra értette feltételese a »léha« kifejezést, akik a szólásszabadságot korlátozni akarnak. Ilyenek pedig nincsenek s így a kifejezést senkinek sincs oka magára venni.

Baross Gábor szintén ily értelműnek találta Vadnay megjegyzését. A maga részéről az indítványt azzal toldja meg, hogy ugyan- csak a délutáni ülésen tárgyalassanak az »Adria« és »Lloyd« szerződésre vonatkozó javaslatok is.

Vadnay Andor szóról-szóra ismétli szavait és figyelmezteti Madarászt, hogy teljesen félreértette.

Madarász József a jobb értelmezést köszönettel fogadja, de Vadnay első felszólalása félre vltt magyarázható.

Elnök szavazás alá bocsátja a kérdést: elfogadja-e a ház, hogy az osztrák vasut megváltásáról, az »Adria« és »Lloyd« szerződésekről, továbbá a horvát-szlavon földterhermentesítési pótlékról s a nagyszeben-vöröstoronyi helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatok letárgyalásáig délután öt órákor is tartassanak ülések? (A kormánypárt már föláll szavazásra, az ellenzéken nagy zaj, tiltakozás.)

Justh Gyula a kérdés föltevéséhez szól. (Kiáltások: »Már meg van szavazva!«) Arról ő nem tehet. Az elnöknek csak a Vadnay és Baross miniszter által tett indítványokat van joga szavazás alá bocsátani.

Elnök kijelenti, hogy ő a maga részéről Vadnay Andor és a miniszter indítványait megtoldotta s azt is szavazás alá lehet bocsátania.

Eötvös Károly kijelenti, hogy az elnöki toldás még előbb diskusszió tárgyává is tehető s csak azután lehet szavazás alá bocsátani.

Gr. Károlyi Gábor: Önök csinálják az obstrukciót, mert hosszú diskusszió lesz.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter azt hiszi, hogy az idő kímélése szempontjából az elnök indítványa el volna ejthető. (Elnök helyesles.)

Elnök, tekintettel a miniszter kijelentésére, kiegészítő indítványát elejti.

Eötvös Károly tiltakozik az ily indoklás ellen. Nem a miniszter, a ház akarata a döntő.

Tisza István: Ne leczkéztesse az elnököt. (Zaj.)

Gr. Károlyi Gábor: Tisza Pista beszél leczkéztetéséről! Ő, a ki mindig leczkéztet.

A ház Vadnay Andor és Baross G. indítványát a délutáni ülésre vonatkozólag elfogadja, az elnök indítványa pedig visszavetetik.

*

Következett a napirend: az osztrák-magyar államvasut magyarországi vonalainak megváltásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Horváth Ádám, a függetlenségi és 48-as párt tehetséges, nagy reményű ifju tagja, rövid indoklás kíséretében kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Hermann Ottó csatlakozik Beöthy Ákos felfogásához s a javaslatot nem fogadja el.

Helfy Ignác helyesli a vasut megváltását, már csak abból a szempontból is, hogy a Vaskapu szabályozása alkalmával a kormánynak szabad keze legyen s kihasználhassa azokat az előnyöket, melyekért oly nagy áldozatokat hoz. Helyesli a megváltást gazdasági, politikai és pénzügyi szempontból s azért a javaslatot elfogadja.

Mudrony Soma polemizál azokkal, kik a vasutak államosításának elvi ellensegei. Az önálló vämterület hiányából eredő bajokat csakis az állami kezelés alatt álló vasuthálózattal lehet ellensúlyozni. A javaslatot elfogadja.

Végül Wekerle Sándor pénzügyminiszter és Darányi Ignác előadó ajánlották a javaslat elfogadását, mire elnök szavazás alá bocsátja a törvényjavaslatot.

A ház — öt-hat szavazat kivételével — általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

Elnök a részletes tárgyalást a délutáni ülésre halasztja.

*

Az ülés végén Hock János és Horváth Ádám interpelláltak. Horváth Ádám interpellációja így hangzott:

Interpelláció a miniszterelnök urhoz.

1. Való-e, hogy a magyar király ő Fel-sége Pécsen és Fiumében a horvát nyelven történt üdvözlésekre német nyelven válaszolt?

2. A miniszterelnök ur tanácsával történt-e ez?

3. Ha igen, úgy mivel indokolja a miniszterelnök ur ezen tanácsát?

Az interpelláció közöltetni fog a miniszterrel.

Ülés vége 2 órákor.

— **A pisetum kérdésében** a király akképen határozott, hogy az esztergomi hercegeprimások ez évszázados jogislványát megszüntette. A kinevezendő primás dekretumában, mint erre a vallás- és közoktatásügyi miniszter már utasítva is van, nem lesz felvéve e kifejezés: »a szokásos pisetummal«, a mi a hercegeprimási javadalmazásnak egyik kiegészítő része. A pisetum kérdése különben már boldogult Simor János életében vitás volt a kormány és a hercegeprimás között. A kormány évek óta nem fizette e javadalmazást, mert úgy egyezett meg a hercegeprimással, hogy a pisetrum vagyis az aranypénzverés után járó összeg lehajlik egy követelés fejében, melyet a kormány támasztott a hercegeprimás ellen. Később perre került az ügy s a minisztertanács is megtagadta az örökösöknek a pisetum kifizetését azzal a megokolással, — hogy a primás nem viselte az ellenében járó kötelezettséget. Most az örökösök ismét pert indítanak a kincstár ellen az elmaradt pisetum miatt.

— **A szász főispánok.** A király Thalmann Gusztávot, Szabvármegye alispánját, ezen vármegye főispánjává s egyuttal szászispánná, továbbá Horváth Mihály fogaraszvármegyei főispánt, ezen állásától való felmentése mellett, Kis-Küküllő vármegye főispánjává, végre Bauszner Guidó országgyűlési képviselőt Fogaraszvármegye főispánjává nevezte ki. A kinevezések a volt királyföld legfőbb közigazgatási vezetésének kérdését rendezik s egyuttal a kormány szász politikáját jelzik, a szász-ságra kibékítő értelemben. Midőn ezt sietünk konstatálni, érdekesnek véljük az erdélyi szászág egyik németországi közlönyéből: a Dresdener Journal-ból, mely a Schulverein spionjainak orgánuma, ismertetni a magyar kormány e békítő politikájának jellemző visszhangját. Az idézett lap előre bocsátja bécsi újságok levelezőinek ama följegyzését, hogy az erdélyi szász lakosság igazgatásának

— Mit felelek?
— A mit a szíve mond.
— De mikor azt olyan nehéz kimondani...
— Egy pár betű az egész, igen vagy nem.
— Melyik a rövidebb?
— Érthető válasz...

B. megindult; pár lépésre megállott. Szerencséje, ott voltam én visszatéríteni. Hiszen Adél eltávozása miatti felelmében már a köténye csipkáját tépegette.

— Bohó vagyok én — mondja B. — határozott válasz nélkül akarok távozni. Az igent is olyan könnyű kimondani, olyan rövid, mint a nem, csak meg kell szakítani, így ni: igen. Na, mondja utánam, kérem...

— I....

Már ekkor egymás keblére borultak; a gen-t elfújta a szellő, nem is hagyta el az ajkat, azt csak gondolták.

Minek is? Szerelmesek egy betűből is megértik egymást, mint egy tekintetből.

S milyen sokat kitudnak egy betűvel fejezni!

*Alakja karcsu, lenge, deli szép,
Egy csábos, vonzó, istennői kép.
Nápfényes arcot barna hollószárnygal
Aczélhullámu sötét haja árnygal,*

*Sötétből, fényből mintha vón teremve...
Szememben ég s átlópódik szívembe.*

Ezt röviden úgy fejezi ki a költő és szerelmes, hogy **Ö**.

A természet parlamentje hozta azt az örökké igaz törvényt, hogy az »**Én**«-nek kell lenni egy »**Te**«- és »**Ő**«-jének. A szótannak csak a megérthető kifejezés az érdeme.

A szerelem törvénye ez; három szakaszból áll, melyhez magyarázó rendeletet — bár szülei részről eredjen is — kibocsátani hasztalan időtöltés.

A távolabbi »**Ő**«-n kezdődik, a »**Te**«-n át közeledik egymáshoz a két törvény magyarázó, s a ferj és feleség lesz a két »**Én**«, egy szív, egy lélek.

A szerelmesek ABC-jében első helyen áll az **m**. betű. Használata ajánlatos, a mennyiben egyszerűségénél fogva nem kelti fel a jogosított figyelmét, hogy mélyebb értelme után kutatassanak s a közönyösség leple alatt alkalmas a szerelem virágának kifejlesztésére.

Leggyakrabban, bár sorok között is előfordul, ilyen alakban használtatik:

m!

Kérdőre-vonás esetén bátran eltagadhatja

a kis Mariska, hogy ő a világot sem sejtí, hogy a Géza urfi ezzel azt fejezi ki, hogy egyetlennem.

*

Az **x** és **y**, mintha az ABC-e mostoha gyermekei lennének, a legvégre szorultak. — Mindkettő ismeretlent fejez ki s a deák előtt, midőn kivált a felsőbb foku három ismeretlenű egyenleteknél a **z** is hozzájuk csatlakozik, az ABC-ből akár ki is maradhattak volna, ha helyöket más nem pótolná.

Az írók előszeretettel használják bizonyos X. Y. város, ő nagysága stb nevének eltitkolására.

*

A **k**. politikai jelleggel bír. Két k. egymás mellett meg nem állhat az alkotmányosság szempontjából, — békeltetőül ott áll közöttük az **u**.

A minap bele kevert a politikába egy urambátyám.

— Ugyan mondja meg, uramöcsém, hogy a k. u. k.-ból melyik k. a miénk?

— A második, mert a kaiserliche und königliche második k-ja magyarul is k.(irályi.)

— Mind a kettő miénk az öcsém, mert a király **u**gyis király nekünk Bécsben is, Budapestben is.

szászokra bizasában egy bölcös politika nyilvánul, mely a szászok kibékítésével növeli a magyaroknak a román nemzetiségi mozgalmakkal szemközt vivandó küzdelmeiben a győzelem change-ait, — e »bölcös politikáról« igen szkeptikusan nyilatkoztak. Azt fejtegeti többek közt, hogy a kormány békéltető lépése csupán porhinta a külföldi közvélemény szemébe, mely Magyarország »államosító« törekvését a nem-magyarajkuak irányában nagyon is jól ismeri. A drezdai lap, hogy e korlátozott felfogásnak nagyobb valószínűséget adjon, elég vakmerő a most kinevezett szász főispánokat gyanúsítani, hogy a hivatalukért eladták nemzetiségüket. Végül kijelenti a Schulverein lapja, hogy éber figyelemmel fogja a szász-föld fejleményeit kísérni s örülni fog, ha a magyarosító Saulus majdan Paulus-nak bizonyul.

BELFÖLD.

Fizetési meghagyás a — pápának. XIII. Leo pápa, a ki Magyarország néhai hercegprímása, Simor János után tudvalevőleg 49,600 forintot örökölt aranyban, a minap fizetési meghagyást kapott az esztergomi adóhivataltól. Minthogy ugyanis a kincstárnak tíz százalék örökösödési illeték jár, a pápa 4960 forintot tartozik fizetni, a mit a buzgó esztergomi adóhivatal dehogyan engedne el. Közönséges blankettán elküldték Rómába a fizetési meghagyást, melyben az adóhivatal felszólítja a katolikus egyház fejet, hogy a 4960 forintnyi illetéket harmincz nap alatt »különbeni végrehajtás terhe alatt« fizesse meg. A fizetési meghagyást Ausztria-Magyarország római nagykövetségéhez küldötték, mely azt a vatikánban kezbesíttetni fogja, s a mely beszédi az összeget is, ha csak a pápa nem akar élni a blankettán is említett abbelei jogával, hogy a kiszabás ellen fölbebizzen, vagy hogy fizetési halasztást kérjen, a mi azonban nem valószínű.

A czár ajándéka. Az orosz czár a múlt évben tartott IV. nemzetközi börtönügyi kongresszuson személyesen, illetőleg tudományos munkálatokkal résztvevő László Zsigmond dr. igazságügyminiszteri tanácsosnak, Groisz Gusztáv dr. kolozsvári egyetemi tanárnak, Bök János kir. ítélő táblai bírónak, Lévy József dr. igazságügyminiszteri segédfogalmazónak, Balkay István fegyintézeti és Gaál M. Pál javító-intézeti igazgatónak, Atzél Bela d. ker. börtönellenőrnek és Krajcsik Soma javító-intézeti családfőnek az ez alkalomra alapított emlékermet adományozta.

A király Fiumében. Ő Felsege tiszteletére f. hó 23-án este a fiumei színházban díszelőadás volt. Ő felsege pontban fél 9 órakor jelent meg az udvari páholyban. Midőn a király belépett, a zenekar az osztrák néphymnuszt játszotta. Az üdvözlő óda elszavalása és a Kölcsey himnusz eléneklése után színre került »Egy játszma sakk«, melynek befejezése után ő felsege elhagyta a színházat. Ezután ő felsege a világitást szemlélte meg. A világitás nagyszerű, meglepő volt s a magyar nemzeti színek tulnyomók voltak. A fátylasmenet a király lakása elé vonult, hol a zenekar az osztrák hymnuszt játszotta el, végül a Rákóczi idulóval hazatávozott. Az olasz kormány, mint Rómából jelentik, hajót küld Fiuméba, a magyar király üdvözlésére.

Kifogásolt mandátum. A képviselőház első bíráló bizottsága tárgyalás alá vevén Miksa Imre Torda-Aranyosmegye felvinczi kerületében megválasztott képviselőnek az állandó igazoló bizottság által kifogásolt választási jegyzőkönyvét, hosszabb tanácskozás után abban állapodott meg, hogy az érdemleges elintéztet fölfüggeszti addig, míg az ügy elbírálásához mulhatatlanul szükségesnek vélt s hivatalosan bekérendő adatok be fognak érkezni. Ez adatok a szavazási jegyzőkönyv, a választási elnökhöz a szavazás folyamán benyújtott s az ellenjelölt jelöltségét visszavonó nyilatkozat s hiteles kimutatás a kerület választóinak számára.

Vegyes hírek. Halálozás. Ullmann Károly Pál, az első magyar általános biztosító társaság igazgatója, Budapesten elhunyt. — Angol művésznők a magyar képviselőházban. Két angol festőművésznő keltett kedden feltűnést a képviselőház karzatán, a kik a miniszterekről, az elnökségről és a szónokokról felvételeket csináltak, abból a célból, hogy Magyarországról irandó uti emlékekben kiadják. A két kisasszony egyike Ketscher Margaréta, az oxfordi anglikán püspök leánya, a ki híres festő s igazi angol típus; a másik Rose Le Quesne, egy norman származású, Jersey szigetén lakó csinos szobrásznő, kik tanulmányozás végett jelenleg Magyarországon időznek. — Fejérváry vesztése. Pécsről írják, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter az ottani Szepešsutyeczában elveszítette a vaskorona-rend nagy keresztjét, mely a mellére volt tűzve. Hogy megkerült-e már a rendjel, arról még nem érkezett jelentés.

KÜLFÖLD.

Waldersee pétervári követ. A Post nemet udvari körökből arról értesül, hogy Waldersee gróf pétervári nagykövetté van kinevezve, Münster gróf, párisi nagykövet helyét pedig Wedel gróf, Vilmos császár imént volt hadsegéde, fogja elfoglalni. Walderseenek Pétervárra való kinevezése merőben ellentmond annak a régi ismeretes feltevésnek, hogy vezérkari főnök korában ő volt az ugynevezett háboruspártnak a vezére.

Munkás-zendülés. Bordauban a társaskocsik alkalmazottjainak sztrájkja zendülésé fajult. A várost csoportokká verődött zendülők járják be. Az omnibusz-társaság több váróhelyiségét lerombolták és számos thea- és petroleum-szállító kocsit fölgyújtottak. A várost katonaság tartja megszállva. Városszerte nagy izgatottság uralkodik.

Vegyes hírek. Az osztrák mezőgazdasági muzeum létesítésére alakult egyletbe király ő felsege alapító tagul belépett. — Kézfogó az orosz czári családban. Pétervárról táviratozzák a Pol. Corr.-nak, hogy a czári pár ezüstmenyegzője alkalmával állítólag Xenia nagyhercegnő és Mihailovics Sándor nagyherceg kézfogóját is megtartják. — A lepipált Mannlicher. Egy római fegyverkovács új fegyvermintát fedezett fel, — mely a Mannlichernél 17 pontban egyszerűbb, 10 lirával olcsóbb és fél kilogrammal könnyebb is. A fegyverrel tett kísérlet fényes sikert eredményezett. — Eltiltott himnuszok. A prágai rendőrség eltiltotta a kiállítás területén az orosz és a francia himnusz játszását. — Zsidó üldözés Oroszországban. Varsóból jelentik, hogy ott valamint több más orosz-lengyelországi városban a tartózkodási engedély alapján ott élő számos zsidó vallású külföldinek tudtára adták, hogy a zárós határidő leteltével Oroszországot hagyniuk el, még pedig tekintet nélkül arra, hogy ügyeiket egész addig rendbe hozzák-e vagy nem. — A yemeni lázadás még nincs elnyomva. Ujabbán ismét 2000 embert küldtek a katonaság megerősítésére. Hir szerint, Izmail pasa yemeni kormányzózt hivatalnokaival együtt megölték.

Fölvívás előfizetésre.

Közeledvén a második negyedév vége, bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetés megújítására.

Lapunk, mely kibontakozott azon zavarokból, melyekbe az év elején nyomdai mizériák juttatták, mint a debreczeni és vidéki olvasó közönség kipróbált közlönye, hiven szolgálja a közügyeket, első sorban e város és vidéknek érdekeit, e mellett hű tükre az országos és külföldi eseményeknek is.

A napi-renden lévő kérdésben, a közgazgatás államosításának kérdésében, lapunk

De kár, hogy nem foglal helyet a honatyák közt az én urambátyám! Milyen jó törvényt magyarázó lenne belőle!

*

Egy kisebb városi színházban operát adtak.

Jókor kiváltottam a jegyemet az első székben, hogy a ritka élvezetből teljes mértékben kivegyem részemem.

A délutáni vonat egy kedves barátomat hozott hozzám látogatába. Természetesen átengedtem neki jegyemet s én a hátulsó székben huztam meg magamat.

Zsufolt ház volt. Az előadás kitünően sikerült, — úgy beszéltek.

Félév múlva én voltam vendége az én Gyula barátomnak Budapesten.

Szinte bántott az én vendéglátásom után az az előzékenység, melylyel fogadott.

— Edes barátom, három szobám van, a legkényelmesebben rendeztettem be egyet a számodra. — Tudom, hogy elfaradtál, menj aludni.

Kilencz órát verte a fal óra, mikor már ágyban voltam. Szundikalni kezdtem. Egyszerre énekhangok ütök meg füleimet, melyek a szomszéd szobából eredtek. Majd elalszom.

Jött egy hatalmas gixer. Brávó, legalább bele reked az illető.

Azt hiszik, kérem? Az a bámulatos kintartás, mely mindig egy és ugyanazon hangot eredményezett, megforgatott az ágyban vagy husszor; a sok gixer, torokköszörülés kiverte szememből az álmot, felkeltem, gyertyát gyújtottam, elővettem barátomnak az íróasztalon levő hegedűjét, hogy legalább azt az álműző hangot örökemlékül feljegyezhessem.

A magas c volt. Pitymallani kezdett, mikor esendes lett a szomszéd szobában.

Reggel Gyula mosolyogva kérdezte tőlem: — Mit álmodtál ezimbora?

— Hogy álmodjék az ember, pajtás, szükséges, hogy aludjék.

— Nos, lehetett részed benne.

— Ha valaki irtóztató kornyikálással próbára nem tette volna alvási képességemet.

— Ah, ugy? Sajnálom. A szomszédban egy tenoristának készülő reményteljes kórista lakik; színház után ő szokott énekelgetni. A ti opera előadásokon az első székbe ültetted. Azt hittem, hogy a gixeres c-k nélkül még édesdeden sem tudsz aludni. Különben vigasztald

magad, ma kihurczolkodik a kórista, — még jókor érkezted.

Értettem; a tromfot adta vissza, a mi kis városi operánk élvezetéért.

Azóta nemesak a primadonnák, — én is ellensége vagyok a gixeres magas c-knek.

*

A betűk között az egyetemi hallgatónak négy kiváló ellenséges betűje van.

A hónap utóján a pénztárczából kiszorult egy szál flöres lézeng a mellény zsebben.

A dupla gázsit minden perczen várja az öreget megpumpoló levél válaszával együtt.

Végre bedugja fejét a pénz levélhordó.

Érzékeny mondókájára s örömeiben a markába nyomja az egy flörest.

Az átadott s vérmes reményeit a reá pillantásnál már lelohasztó levélnek neki feszíti tollkészt s kiesik belőle egy régi jó barátja névjegye, tulsó oldalán e sokat jelentő betűk:

b. u. é. k!

A drága betűk nézegetése közben — ha ugyan nem dobja azonnal a kályhába — reá jön, hogy ezt a levelet a másik levélhordó adta át kollégájának, mert ő nagyobb borralalót szokott kapni.

*

az önkormányzati és választási rendszer fenntartása mellett harcol, a jogokat elkobozni akaró kormányval szemben. A nagy vitát, mely a képviselőházban foly, részletesen ismertetjük s a kérdést, mely mindannyiunkat érdekel, minden oldalról megvilágosítjuk. A »Debreczen« mindig ott volt a nemzeti jogokért küzdők sorában s feladatát most is hiven és lelkiismeretesen betölti.

Azon ígérettel, hogy lapunk szellemi részére ezután is nagy gondot fordítunk, kérjük az előfizetések megújítását.

Előfizetési árak:

Egy évre . . .	10 frt.
Fél évre . . .	5 frt.
Negyed évre . . .	2 frt 50 kr.
Egy óra . . .	1 frt.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

A választók figyelmébe.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt elnöke a következő figyelmeztetést bocsátotta ki:

Az országgyűlési képviselők választására jogosult polgárok névjegyzéke az 1874-iki XXXIII. törvénycikk értelmében az összeíró küldöttségek által összeállítván, a központi választmányhoz június 15-ig beküldetett.

Most a névjegyzéket a központi választmány átvizsgálja s ha ez megtörtént, a választókerülethez tartozó minden városnak és községnek, illetőleg körjegyzőségnek az egyes városokra, községekre és körjegyzőségre vonatkozó névjegyzéket megküldi és meghatározza, hogy az hol és mely időben lesz közzéadásra kitéve; továbbá, hogy ezen névjegyzék ellen felszólalni és ezen felszólalás ellen észrevételt tenni lehet; végre, hogy a felszólalások és azokra tett észrevételek hol, s mely határidő alatt adandók be.

Az előjárás köteles ezen hirdetményt minden községben közzétenni, a névjegyzékeket pedig, valamint a beadott felszólalásokat a kitűzött napokban 8 órától déli 12 óráig, városokban és nagy községekben a községházán, kis községekre nézve a körjegyzőség székhelyén közzéadásra kiténi, mely idő alatt azokat

A p. c. v. f. a nemzetközi műveltség megkövetelte betűk.

Legalább is a művelt társalgót alaposan áttanulmányozónak tartatik, — s egy »kedves ember« címre számot tarthat az, ki látogatásoknál névjegyén e négy betűt így használja:

p. f. v.

vagy

p. p. c.

Önök kegyesek voltak csevegésem végig unatkozni. Fogadjanak el érte kárpótlásul egy jó kívánságot:

Soha se legyen okuk az életben az ABC egy betűjét felkiáltó jellel használni.

Megsugom, hogy melyiket. A fájdalom kifejező **Ö!**-t.

Gondolatok.

A holtakról csak jót, — azaz: Csak a holtakról jót.

Nem mindenkinek van palotája a piazzán, de mindenkinek süt a nap.

»Sem szeretni, sem gyűlölni« — ez a bölcsesség egyik fele; »semmit sem mondani és semmit sem hinni« — a másik.

mindenki megtekintheti és délutáni 2 órától 6 óráig lemásolhatja.

A törvény ezen rendelkezése folytán tehát figyelmeztetjük elvtársainkat, vigyázzanak, mikor fog községükben a névjegyzék közzéadására kitétetni, s nézzék meg, vajon nevének benne van-e s helyesen van-e beírva a netaláni előnévvel, illetőleg azt jelentő kezdőbetűvel együtt s helyesen van-e bejegyezve életkoruk, nehogy a választásnál e miatt kifogást tegyenek ellenük. És ha vagy kimaradtak a névsorból, vagy hibásan jegyeztettek be, akkor adjanak be írásban felszólalást a névjegyzék kitételét követő tíz nap alatt.

A felszólalások a központi választmányhoz intézendők és a szükséges feliratokkal felszerelve azon város vagy község előjárásánál, melynek névjegyzéke ellen a felszólalás történt, kis községekben pedig a körjegyzőnél nyújtandók be.

De nemcsak saját személyöket illetőleg élhetnek a polgárok felszólalással, hanem bármely jogtalan felvétel vagy kihagyás miatt is s egy beadványban több egyénre vonatkozó felszólalás is foglaltató. A beadványról a felszólalónak kívánságára térítvény adandó. A felszólalásokat mindenki megtekintheti s azokra a névjegyzék kitételének napját követő 20 nap alatt észrevételeket nyújthat be, és pedig minden beadványhoz külön.

A későbbi teendőkre annak idején fogván figyelmeztetni elvbarátainkat, ezuttal még csak azt ajánljuk nekik, hogy bízzanak meg községükben néhány értelmes és buzgó társat, akik a névjegyzéket lemásolják, megvizsgálják s a felszólalásokat elkészítik és benyújtják.

* **A custozzai csata emlékét** — mint már tegnap is röviden említettük — méltó fényvel ülte meg a mi házi ezredünk, mely ez emlékeztetés ütközetben oly dicső bizonyosságokat szolgáltatott Debreczen fiainak hősiességéről. Az isteni tiszteletet már hoztuk tegnap, arról most csak azt említhetjük meg, hogy a gyászravatalt nem Obranovics, hanem Obrincák főhadnagy állította fel mesteri ügyességgel. Déli 1 órakor a »Bika« szálló disztermében a 39. gyalogezred tisztikara fényes díszében adott, melyen vendégeikül jelen voltak Bolla Kálmán honvéd-tábornok a honvéd törzstisztekkel s a 15-ik huszárezred törzstisztségei, valamint gr. Degenfeld József főispán és Simonffy Imre polgármester, ugyancsak a requiemet tartó lelkes. A pohárfelkösöntök sorát Krausz Zsigmond ezredparancsnok nyitotta meg ékes szavakban és emlékedett szellemben emlékeztetve meg a 25 év előtti ütközetben elhunyt bajtársakról, ez ezrednek fenállása óta számtalan csatában kivívott harci dicsőségéről, melyre az ezred ugyanmindent mindig a haza és trón iránti lángoló szeretet- és hűségéből a veleszületett ősi vitézi erénnyel törekedett. Poharát ő cs. és királyi felsége, a legfőbb hadur egészségére ültette. A zajos éljenzés lecsilapultával Bolla Kálmán tábornok tartott hatalmas beszédet a bajtársi összetartásról s éltette a 39. ezred tisztikarát, mint a bajtársi szellem megtestesült példányképét. Majd ismét Krausz Zsigmond ezredes emelt poharat s általános viharos lelkesedés közepette, kifogástalan magyarsággal tartott, meglepő ékesszólásra mutató beszédben hangsúlyozta a tiszti karnak a magyar haza és nemzet iránti ragaszkodását s azt a kölcsönös bensős becsülést és szeretetet, melylyel Debreczenben a hadsereg és a polgári társadalom tagjai egymás irányában viseltetnek. — Ily érzelmektől áthatva emelte poharát Debreczen polgárainak itt megjelent képviselői Degenfeld gr. főispán és Simonffy polgármester egészségére. Utána Degenfeld gr. főispán, majd Simonffy Imre polgármester köszönték meg a tisztikar szíves vendégszeretét, biztosítván azt Debre-

reczen város és Hajdumegye meleg rokonszenvével és kifejezvével a lakosságának a feletti örömet, hogy fiai oly jeles parancsnok alatt szolgálhatják hazájukat és királyukat, mint a minő Krausz ezredes, kit a jelen levők lelkes visszhangzása mellett mindketten éltetni kívánnak. Ezután Bolla tábornok szintén magyar beszédben ritka szónoki erővel mutatott rá a polgárság és katonaság egyetértésének szükségére s mert eddigi tapasztalatai szerint is az egyetértésnek a debreczeni hatóságok leghatalmasabb tényezői közé tartoznak, élteti azokat megjelent fejeit Degenfeld gr. főispánt és Simonffy polgármestert. Majd Krausz ezredes általános tetszés mellett kívánt hosszú életet a közsajnálkozásra betegségük miatt meg nem jelenhetett két egyházfőnök Révész Bálint püspöknek és Szakszó Rezső prépostnak. Végül még Bolla tábornok adott elragadó hévvel a feletti örömeinek kifejezést, hogy Debreczenben, mint honvéd tábornok ily kedves bajtársakra talált, mint a 39. ezred tisztikara. A kedélyes és fényes lakomán — melyen részt vettek az ezred tartalékos tisztjei is — a Czapek karnagy által vezényelt zenekar remek játéka mellett 5 óráig maradt együtt a társaság, méltó dicsérettel halmozván el Fehér Herman ezuttal valóban kitűnőnek bizonyult konyháját és pinczét. A pompásan sikerült diszlakomát este 9 órakor nem kevésbé fényesen sikerült táncestély követte a Margit-fürdő disztermében. A tulajdonképeni táncestélyt az ezredhez beosztott vezérkari százados Seibl kapitány által teljes történeti hűséggel s kiváló műérzékkel rendezett élő kép előzte meg, általános és viharos tetszés által kísérve, mely a custozzai csatának azt a jelenetét ábrázolta, midőn a Monte-Crocen az ellenség által már elfoglalt zászlót az ezrednek egy osztagja szuronyrohammal visszafoglalta. Debreczen városának polgári és katonai osztagához tartozó mindkét nembeli fényes társaság a késő hajnali órákig együtt mulatott fesztelen kedélyességben, élő bizonyosságul annak, hogy kölcsönös tapintat, jóakarattal mellett hire-hamvasincs az u. n. katonai affaire-eknek.

* **A kiadóhivatal kérelme.** Tisztelettel fölkérjük vidéki előfizetőinket, különösen az olvasókörieket és kaszinókat, hogy előfizetéseiket ne könyvtárusi uton juttassák meg, hanem a kiadóhivatalhoz intézett postai utalványon, mert a könyvtárusok a közvetítésből folyó csekély fáradságért levonnak 1 frt százalékos, ehez adva a 2 frt 50 kr postabélyeg; a vidéki előfizetők a különben is mérsékelt 10 frt előzetési díj helyett tulajdonképen csak 6 frt 50 kr-t kapják egy évre a lapot. Együttal tisztelettel kérjük hátralevős előfizetőinket az előfizetési díjak beküldésére. Debreczen, 1891. jun. 25. **A DEBRECZEN kiadóhivatala.**

* **Ujabb tűz az István-malomban.** Az István-malom telepét tegnapelőtt újabb tűzvész fenyegette. Ezen újabb tűzvizsgálatát tegnap d. u. tartotta meg Boczkó Sámuel főkapitány. A tűz az ő-malomban az első s második padlások közötti gerendán keletkezett s mire észrevették, a gerendában tenyérnyi nagyságú megszenesedett rész volt. A tűz okát, bár valamennyi gőzmalmi munkást kihallgattak, nem lehet még sejteni sem. Mindenesetre nagyon gyanús állapot s a rendőrség mindent megtesz a tűz keletkezésének kipuhatolására.

* **Összetépték a kutyák.** Megrendítő eset történt tegnap Sámson határában. Egy parasztasszony holttestét találták meg a majorosok egy árokparton, de a holttest úgy össze volt marva, hogy rá nem lehetett ösmerni. Mint kiderült, hat kutya rontott rá a tanyák felé siető asszonyra s úgy összetépték őt, hogy súlyos sebeibe meghalt. Kiletét most nyomozzák; valószínűleg valamelyik tanyásnak a felesége lesz.

* **Gyilkosság kenyerért.** Tegnap d. u. egy meggyilkolt gyermek holttestét boncolták fel orvos-rendőrileg Sámsonban, Dr. Kenéz Gyula debreczeni orvos jelenlétében. A meggyilkolt gyermeket Sándor Lászlónak hívták, 14 éves, sámsoni születésű. Apja tanyájára akart menni, mely a sámsoni határban fekszik.

Egy fél kenyér és egy kapa volt nála. Messziről látták a tanyások, hogy a gyermeket két siheder megtámadta s elakarták tőle venni a kenyeret, de mikor a gyermek védekezni kezdett, az egyik legény elkapta tőle a kapát és olyat vágott vele Sándor László fejére, hogy a kis agy egészen betört. A gyermek holtan rogyott össze azon a helyen. A két siheder pedig a kenyérral elfutott, egyikőjük sietségében ott feledte a holttest mellett a kalapját, mely a dulakodásban leesett fejéről. A kalap most jelentékeny bűnjelül szolgál. Mint sejtik, a gyilkosok Genesi balkányi pusztájára valók. Mindketten kondások s tegnapelőtt Debreczenből indultak utnak. A nyomozást megindították. A meggyilkolt gyermek holttestét ma d. e. temették el.

* **Személyi hir.** Gróf Dégenfeld József főispán ma reggel elutazott Debreczenből bátyjának sziráki birtokára, hol nagy családi ünnepélyt tartanak, melyen valamennyi Dégenfeld jelen lesz.

* **Női kereskedelmi tanfolyamok** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a tanfelügyelőségekhez, melyben utasítja őket, hogy minden olyan városban, mely kereskedelmi jelentőséggel bír és melynek felsőbb leányiskolája van, szervezzenek női kereskedelmi tanfolyamokat. A szervezést minél előbb kezdjék meg, úgy, hogy e tanfolyamok folyó évi október hó elsején megnyithatók legyenek.

* **Vizbe fult gyermekek.** H.-Böszörményben a város alatt, az ugynevezett Varjasban, szombaton több gyermek furdott. Ez a Varjas olyan hely, a honnan vályogot szoktak vetni, s a hova esők után nagy területről összefut a víz. Itt furdótek Nagy András és Nagy János, két testvér, az egyik 11, a másik 13 éves. Valami mélyebb helyre kerültek s ott veszték. Nagy részvét mellett temették el a szerencsétlen gyermekeket.

* **A házasság következménye** különböző osztályoknál különböző: A csizmadia papucs alá kerül, a színész a tréfát komolyan megkísérti, a börtönőr rablánczra veri magát, a halász hálóba kerül, az ügyvéd alperessé lesz, a madarász lépre jut, a piperárusnő főkött alá kerül, a földmivest eke elé fogjak, a kötelverő hurokra kerül és a bölcse átlátja, hogy bolondot tett.

* **Alapítvány.** Schlauch Lőrincz nagyváradi püspök egyházmegyéjében a vallásos érzület és a szellemi műveltség ápolására százezer forint alapítványt tett le káptalanának kezeibe. A mai korban, midőn a kultur-harcz kitörő felben van, kíváncsiak vagyunk rá, hogy a »vallásos érzület ápolása« alatt mit ért a püspök ur?!

* **Katonai hir.** Julius hóban katonai ösztökök lesznek Debreczenben, melyekben a 39-ik gyalogezred és 15-ik es. és kir. huszárezred nem Debreczenben állomásozó zászlóaljai is részt vesznek. A 39-ik gyalogezred Nagyváradon állomásozó zászlóalja július 22-én jön Debreczenbe s itt marad aug. 22-éig. A 15-ik huszárezred első százada Simándról jul. 10-én, második százada Almosdról jul. 11-én, a harmadik század Kun-Szent-Miklósról július 10-én, az ötödik század Nagyváradról július 10-én jön Debreczenbe s itt marad aug. 22-ig. Ekkor az itt állomásozó két századdal Simándra, onnan Nagyváradra megy gyakorlatokra.

* **Az ügyvédi kamarából.** A debreczeni ügyvédi kamaránál dr. Freund Jenő debreczeni ügyvéd, a kamara lajstromába folytatólag fölvételett, dr. Nagy Károly h.-szoboszlói ügyvéd, az ügyvédség gyakorlatától súlyos betegsége miatt felfüggesztetett, s irodája részére gondnokul Hetey Ignác h.-szoboszlói ügyvéd rendeltetett ki.

* **Névmagyarosítás.** Schwarz Aron derecskei lakos nevét — belügyminiszteri engedéllyel — Feketére magyarosította.

* **Alkalmazást keres.** Egy jogász a beállott iskolai szünidő alkalmából előnyös feltételek mellett real vagy gimnásiumi tanulók részére órákat óhajt adni. Bővebb értesítést ad e lap kiadóhivatala.

* **Elveszett gyémánt mellű.** Június 24-én reggel a katolikus templomban a katonai gyász isteni tisztelet alkalmával elveszett egy gömbölyű rózsza gyűrű alaku gyémánt mellű (bross.) A ki megtalálta, vagy nyomára tudna vezetni, kellő díjazás mellett meg lesz jutalmazva és kéretik jelentést tenni a városkapitányságnál.

Az időről.

Pedig félős dolog az időről írni. Hiszen azt mindenki jól tudja, hogy mikor az embernek már nincs egyéb mondani valója, de beszélni mindenesetre kell, akkor előkapja azt a türelmes időt, melyről még a legkopárabb télen is lehet beszélni zöldeket. Hány szerelmi valomás kezdődött már azon, hogy »jaj, de szép holdvilágos este van.« Az meg mindennap megtörténik velünk, hogy az utcán találkozáva egy-egy ösmerősünkkel, a kit mindenesetre meg kell szólítanunk, a szokásos »hogy van« kérdés után gyönyörű fejtegetésbe bocsátkozunk az időnek s valóságos Falb Rudolf lesz belőlünk, midőn kifejezzük aggodásainkat a holnapra felől. Kitérő téma! Mindég készen áll az emberről s így soha sem jöhet zavarba a beszélni valók felől, kivált a falusi szalonokban, hol az időről annyit beszélnek egy nap, hogy kitelnék belőle egy biblia nagyságu könyv.

Éppen ezért félős az időről írni. De hiszen az a mentség megmenti most ezt a kis mondani valót, hogy ez a téma az időről jelenleg időszerű, mert manapság Debreczenben nem azért beszélnek ám az időről, mintha nem volna más beszélni való, de mert ez most a legérdekesebb tárgy minálunk. Hiszen az időjárásunk oly furcsa, hogy a kopasz emberek is csodálkozva említk: »még ilyen a mi időnkben sem volt az idő.«

Ugyan ábrándozhatunk most a kellemes nyári sétákról! Ha reggel felkél a debreczeni ember és végig gondolja a napi programját, hogy mint fog ő üdülni a szabadban a napi munka után, jaj de megcsalódik! Reggel még gyönyörű napfényes az idő, így eltarthat a legjobb esetben délig, aztán szemescskélni kezd az eső és délutánra már oly fergeteg támad, hogy egy kiönti a kofákat sátraikból, mint az ürgöket. Tegnap is így volt. Reggel még szép napfény ragyogott, délután már esni kezdett az eső, aztán ismét elállt és még melegebben süttött a nap. De ez a kevés napfény hamar elfogyott. A ki kellő bölcsességgel haza nem szaladt az esernyőjéért, jaj de megjárta! Olyan zápor kerekedett, hogy az utcákról azonnal elpusztultak a járókelők és a kapuk alatt hurozódtak meg szép egyetértésben. Azt mondják, hogy a sir teszi egyenlővé az embereket, mert együvé gyűjt urat és szegényt. Hát az eső? Bizony nem különb az egyetértés a kapuk alatt, holur és szegény barátságosan megfér együtt, ha nincs esernyője.

A gazdák már kezdenek kijönni a bekeletűrsből, hiszen sok volt az áldás, több már mint kellene, egészen kimossa az eső a vetést az ágyából. Ugy panaszkodnak egymásnak a gazdák — egyébről sem beszélnek egész nap, csak az időről.

A férj uram azonban határtalan örömmel, köszönti a jó időt, hiszen, lám ez is bizonyítja, a mit ő mond, hogy az idő nem érdemes furdóre menni. Sokaknak vette már el a kedvét a furdózástól ez a szeszélyes idő, mely nemesak nálunk ilyen, de az egész országban. Igazán, csak a szobában érdemes most élni s boldog ember az, a kit nem zseniroz az eső, mert a négy fal között is feltalálja a gyönyörűséget De ehez a tudományhoz legalább is ifju házásoknak kell lenni. Így bizonyítja ezt egy menyecskenek a felkiáltása:

— Akár esik, akár nem esik, nekünk mindég jól esik — a esők.

CSARNOK.

Megtorlás.

— Elbeszélés. —

Írta: Szathmáry Zoltán.

(Folytatás.)

Ugy gondolja, hogy a csevegés és a pezsgő majd elüzi agyából az emlékek egész sorát.

A doktor majd fecseg pikáns izű kalandokat, — a pezsgő, az hallgat ugyan, de hatása csak az lesz, a mi a doktor kalandjaié: feledni fog.

Kiürítenek egy üveg pezsgőt, azután Somkuthy bele kiabál a doktor fülébe, kinek el kell mondania a Rudi báró legujabb párbaját az őrnaggyal.

A doktor csak beszédesebb lesz a pezsgőtől.

— Az őrnagy második lövésre keresztül lőtte a Rudi mellkasát. Ha csak egy vonalnyira megy balra a golyól a szívet is találja s halál fia. — Így nem történt nagy baj. A lövés 30 lépésről történt. A golyó megakadt a bordák között. A távolság miatt különben sokat vesztett fészerejéből.

— Két hét múlva nem lesz semmi baja. Becsületére fogadja, hogy nem lesz. Pedig amit ő konstatal, az megvan állapítva, az olyan mint a szentírás! Kétség nem férhet hozzá. — Megmondta ő a nagyságos urnak akkor is, hogy az a másik két óra múlva meghal. Megmondta ő akkor is, akkor — régen.

— Emlékszik még Somkuthy ur a Gyalokay Gazsi apjára?

Somkuthy kezében abban a pillanatban, melyben a doktor vonatkozást tett Gyalokayval végbement párbajára, összetörik a pohár.

Egyik darabja hosszan felhasítja kezét. Elönti a vér, s esontos ujjairól oda csorgott az asztalra.

A doktor mentegetődni kezd.

— Bocsánatot kér. Tudhatta volna. Rossz emlékek, nagyon rosszak. Nagyon sajnálja. — De különben a nagyságos ur nem tehet róla. Becsületbeli ügy volt. Nem tudja ugyan: mi volt a párbaj indító oka, — de becsületbeli ügy volt.

— Persze a nagyságos ur nem tehet arról, hogy Gyalokay az ő kezétől, az ő golyójától halt meg. Somkuthy ur nem kereste az alkalmat az összezördülésre. Gyalokay kötött bele erővel. Ő is ott volt az y-i kaszinóban akkor, látta az egész esetet. Jelentéktelen semmiskedés volt kártya közben. De Gyalokay a végletekig vitte. Somkuthy ártatlan volt a dologban, de lovagiassága megkívánta, hogy megverekedjék vele.

— Hogy a nagyságos ur lelőtte Gyalokayt? Az nem jöhet tekintetbe. A szabályok ellen nem vétett.

— De meg mit is akart az az éltes, idős ember?! Hogy állhatott ki reszkető kezével a nagyságos ur pisztolya elé. — Oh a nagyságos urnak még akkor sziiárdan állottak a fegyverek kezében!

— Hogy is gondolta rá magát az öreg Gyalokay ilyen vakmerőségre?! Nem érti még most sem, nem tudta megmagyarázni magának akkor sem. Párbajozni Somkuthyval?! mikor előre tudhatta volna, hogy ő marad a vesztes, hogy a nagyságos ur jól lő. Mégis kihivta?! Nem érti.

Beszél a doktor és még fecsegne sokáig, de Somkuthy egy ideges mozdulattal félbeszakítja:

— Jól van, jól, csak hagyja már abba. Oh hogy tudja az az ember kinezni öntudatlanul. Vigasztalni akarja jó hizsemüleg s a szívéig sérti, mert nem ismeri annak a véres tragédiának a részleteit!

A doktor csak hadar tovább:

— Ajánlja, hogy felmenjenek a nagyságos ur szobájába. Ott majd ő ügyesen beköti kezét, észre sem veszi senki. Külömben is esekélység az egész. Könnyű karczolás!

Somkuthy szót fogad Lojzi, doktornak.

Az izgatottságtól, a ma este átélt testi-lelki fáradságtól összetörve, a doktor karján feltámaszkodva szobájába.

A doktor tépést csinál, beköti kezét s bele erőszakolja egy új keztyűbe, azután utolsó bocsánatát elrebegetve, s nyugodtságot ajánlva, eltávozik.

Somkuthy gondolkodik, hogy lemenjen-e újra. A tánc még pár óráig tart. Azután a vendégek szétesznek s elvonulnak szobáikba.

Az ő hiányát észre sem veszik. Ki is venné észre — talán neje? Eh, az most mulat Gyalokayval! — Haha! Gyalokay Gazsi udvarol az ő nejének. — A seb sajog a keztyű alatt. A szív nyugtalanul ver az újra, meg újra fölmerülő emlékek miatt.

— Szerette Gyalokayné! a Gazsi anyját. Gyalokayné viszonzta szerelmét. Mindketten megcsaltak — öreg férjét. Ő rabolta el tőle gyalázatosan, orvul, neje szerető szívét.

— A férj sokáig nem vett észre semmit. Bizott barátjában, Somkuthyban. Arról különösen nem merte feltenni azt a gázságot. S míg dicsérte önzetlenségét mások előtt, addig az talán meglopta neje ajakát azoktól a csókoltól, melyek egyedül őt illették volna. — Egyszer azonban meglátta, mikor Somkuthy tánczközben, mámoros fölvel megesókolta neje nyakát. Látta, hogy felesége minden kitérés, vagy szemrehányás nélkül tűri, sőt mosolyog. Észre vette, milyen szenvedélyesen villognak össze szemek.

Azután mindég figyelemmel kísérte őket. Ettől fogva gyanakodott.

Gazsi születésével világos lett előtte minden. Bosszút forralt. Bosszura gondolt akkor, mikor örülnie kellett volna. Akit hosszú évtizedeken keresztül hiába várt, megszületett: fia lett.

De ő tudta, mit kelljen tennie. Látta a kezelő orvos megdöbbenését e hirre. Annak az embernek igaza volt pár év előtt, mikor azt mondta neki, hogy soha sem lesznek gyermekei — késő!

Kereste Somkuthyval az összetűzésre az alkalmat s nem sokára talált is. Jelentéktelen semmi dolog miatt összekaptak. Egy párbaj pisztolyra, s bosszuját magával vitte a sirba.

De nem egészen! Előbb a szeme közé dobta Somkuthynak gyalázatát. Bevallotta a párbaj igazi okát. Tudott mindent, tudta, hogy neje megcsalta.

Somkuthynak tehát tudni kellett mindent, hogy lekiösmerte ne hagyja nyugodni soha.

Bekellett maga előtt vallania, hogy az ő könnyelmű, ledér természetéért, aljas, bűnös szerelméért kellett annak a jóhiszemű barát-nak, golyójától meghalnia!

Most újra erőt vett rajta a tépelődés. Újra megszólal a lelkiösmeret hangja szívében:

— Te ölted meg! — Te jástad meg sirját idő előtt!

Elakarja esitítani.

— Eh, nem tehetett másképpen. Ők egymásnak voltak teremtve. Ők nagyon, kimondhatatlanul szerették egymást Gyalokaynéval. — A fiu? a Gazsi? Az nem igaz! Az csak egy megcsalt férj rémes phantáziája a halottas ágyon.

— De hátha mégis?

Eh mit fog ő újra tépelődni. El az emlékekkel!

Ugy szeretne tőlük szabadulni. De az öreg-kor mélyebben szeret gondolkodni. — Ha belelovgolja magát valamibe, nehezen tud tőle szabadulni. Nem bírja olyan könnyen lerázni magáról a szennyet, mint a pezsgő fiatal vér.

— Hogy is tudott ő elfeledni mindent. Elfeledni anélkül, hogy bizonyítékokat szerzett volna?!

— Beleszeretett egy másikba. Egy szőke angyalba, kinek oldalánál feledett mindent.

— Minek is találkozott ő azzal a fiuval, kinek születése fölhaltolta az öreg Gyaloky sirját?

Azután szitkozódik. Szidja a doktort:

— Hogy is jutott eszébe feszegetni a multakat?

(Folyt. köv.)

Közzgazdaság.

Megázott széna javítása. A szénát ha a behordáskor nem volt tökéletesen száraz, besózás által javíthatjuk meg. Általa ugy minőségileg, mint az eltartásra nézve nyer a széna értékben. A besózás a közben történik, midőn a szénát padlásra vagy kazalra rakják, még pedig úgy, hogy minden fél m. magas rétegre egy tele marék sót szórunk el. Átlag 100 mm. szénára 4—5 klg. sőt számíthatunk. A só megakadályozza a penész-képződést s a széna erjedése közben a tejsavképződést előmozdítja, mi által a rossz időjárás következtében kevésbé tápláló és izletes széna jelentékenyen nyer emészthetőségben és tartalomban. A besózott szénát kötegekbe préselni nem szabad, hanem egyenletesen el kell lehetőleg szellős padláson teregetni. Hézagosszerű penészképződéssel jár. Négy-hat hét mulva a széna alkalmas a föltaikarmányozásra.

Tojásnagyságu köszmételék. A ki tojásnagyságu köszmételét nevelni akar, válasszon ki a nagygyümölcsű fajtából egy bokrot s miután a rajta levő bogyók a mogyoró nagyságát elérték, burkolja be az egyes ágakat mohába, a mohát csavarja körül vastag gyapjuszálakkal, állítson a bokor alá egy lapos edényt vízzel, nedvesítse meg a gyapjuszálakat és értesse végüket a vízbe. A hajcsövesség törvényénél fogja a víz lassan felemelkedik az ághoz s táplálja a bogyókat. Az edényből a víznek természetesen nem szabad kifogni. Az így táplált bogyók néhány hét alatt óriási nagyságra nőnek.

A málnabokrok nyesése. Minél több faja van a málnabokornak, annál több gyümölcs terem rajta, azért ezek nyesése a legtöbb esetben éppen az ellenkezőjét eredményezi annak, mit általa elérni akarnak. A málnabokrokat csak abban az esetben kell nyesni, midőn azt akarjuk elérni, hogy kevesebb, de nagyobb gyümölcs teremjen rajtuk.

A borok megítélése.

A porosz egészségügyi hivatal nemrég bizottságot hívott egybe, a végből, hogy egyes borvizsgálati módszert állapítasson meg. E bizottság a napokban befejezte működését s ennek eredményeként a következő támaszpontokat szolgáltatta a borok megítélésére nézve:

1. Azon borok, melyek liszta szőlőnedvből készültek, csak ritka esetben tartalmaznak 100 kem.-nyi tartalomban 1.5 gr.-nál kevesebb mennyiségű extrakt-anyagokat. Ha ennél csekélyebb extrakt-tartalmu a bor, akkor az kifogásolható, feltéve, hogy ki nem mutatattik, miszerint ugyanazon évfolyambeli természetes borok szintén ily csekély extrakt-tartalmuak.

2. A »nem illő savak« levonása után az extrakt-maradék természetes boroknál, az eddigi tapasztalatok szerint legalább 1.1 gr. 100 kem.-ben; a »szabad savak« levonása után pedig legalább 1.0 gr. Az olyan borok, melyek ennél kevesebb extrakt-maradékot mutatnak, kifogásolandók, ha csak nem sikerült kimutatni, hogy ugyanazon évfolyambeli természetes borok szintén ily csekély extrakt-maradékot tartalmaznak.

3. Az olyan bor melyben az ásványanyagok többet tesznek ki, mint az extrakt-mennyiség 10%-a, kell, hogy megfelelőleg több extraktot tartalmazzon a minimálisnál. Természe-

tes boroknál igen gyakran fordul elő azon megközelítő arány, mely szerint 1 sulyrész ásványanyag jut 10 sulyrész extraktra. Ez aránytól való tetemesebb eltérés azonban még nem jogosít fel azon fellelésre, hogy a bor hamisított.

4. A szabad borkósav mennyisége az eddigi tapasztalatok szerint természetes boroknál nem több, mint az összes »nem illő savak« 1/6 része.

5. A borszesz és glicerin közti arány természetes boroknál 100 sulyrész borszesz: 7 sulyrész glicerin és 100 sulyrész borszesz: 18 sulyrész glicerin közt ingadozhatnak. Olyan boroknál, melyek az anyagok közt ettől eltérő arányt mutatnak, vagy borszesz vagy glicerin hozzáadását következtethetjük. Minthogy a pincekezelésnél néha csekély borszesz-mennyiségek (legfeljebb egy térfogat-százalék) juthatnak bele a borba, a borok megítélésénél erre tekintettel kell lenni. Édes borok megítélésénél azonban ezen arányok nem mindig mérvadók.

6. Az egyes ásványanyagokra nézve általános érvű határszámok meg nem állapíthatók. Azon fellelés, hogy jobb borfajták mindig több foszforsavat tartalmaznak, mint a csekélyebb fajtájúak, alaptalan.

7. Oly borok, melyek 100 kem.-nyi térfogatban 0.14 gr.-nál kevesebb ásványanyagot tartalmaznak, kifogásolandók, ha csak ki nem mutatható, miszerint az ugyanoly fekvésű és ugyanazon évfolyamu, egyforma kezelésben részesült természetes borok szintén ily csekély ásványanyag-mennyiséget tartalmaznak.

8. Oly borok, melyek 100 kem. térfogatban 0.05%-nál több konyhasót tüntetnek fel, kifogásolandók.

9. Olyan borok, melyek 100 kem.-ben 0.092 gramm kénsavnál — 0.20 gramm kálium-szulfátnak megfelelőleg — többet tartalmaznak, olyanoknak jelölendők meg, a melyek gyps alkalmazása által, vagy egyéb módon lettek kénsavdusakká.

10. A borok különféle behatások következtében nyulósakká, feketésbarnává, zavarossá vagy keserűekké változnak; egyébként is lényegesen megváltoztathatják színüket, ízüket és szagukat: ugyszintén a vörös borok festőanyaga szilárd alakban kiválhat, anélkül, hogy minde me tünetek feljogosítanának arra, miszerint a borokat azért hamisítottak jelöljük meg.

11. Ha a borban a nyár folyamán erős erjedés lép fel, ez még nem engedi meg azon fellelést, hogy cukor, vagy cukordús anyagok, pl. méz stb. adattak hozzá, mert az első erjedés különféle körülmények folytán meg lehetett akadályozva, vagy pedig a borhoz utólag cukordúsabb bor lehetett keverve.

Közbányai sertesüzlet

A serteskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 23.

a) Hizott sertes árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli sulyban) 41.—42.50. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg-sulyban) —.— 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 44.—44.50 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg, sulyban 45.—45.50 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő sulyban) 47.50 48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 41.—42.50 7. Közép (páronként 220—280 klg, sulyban) 44.—45. 8. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő sulyban) 46.50—47.50. III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, 45.—45.50 10. Közép (páronként 220—260 klg, sulyban) 45.—45.50 11. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő sulyban) 46—46.50— Sertes létszám: június 21 napján volt készlet 136,006 darab. A hizott sertes üzletirányzata: e s e n d e s. — Hizaltni való sertes —.—, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 1998 drb.

Budapesti gabonatőzsde. Junius 24-én. Buza tavaszra —. — pénz, —. — áru máj.—jun. 9.70 pénz, 9.14 áru, őszre 9.20 pénz 9.14 áru. — Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 5.94 pénz, 5.96 áru. Zab őszre 5.62 pénz, 5.64 áru. Káposztarepce aug.—szept. 16.80 pénz, 16.90 áru.

Szerkesztői üzenet.

K. L. urnak. Nagy-Várad. A kértetett képviselő urral összeköttetésben nem állunk.

»**A boszniai harcokból.**« Érdekes visszaemlékezés, de gyarlón van megírva. Ha átdolgozza s a hibákat kigyomlája belőle, örömmel közöljük.

»**Barna lányka dalából.**« Furcsa lányka lehet az olyan, a ki éjjel-nappal csókolózik. Mit mond erre a — mama?

A. L. urnak. Báránd. Külön levél megy.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Kiadó

háztutáni föld tanyával.

A debreczeni csizmadia árucsarnok-szövetkezet csapó-utca 323. szám alatti házának ondódi 20 hold és 1053 □ öl szántóföldje bérlete lejárván, ennek 3. esetleg több évre való haszonbérbe adása árverés útján elrendeltetett.

Az árverés folyó évi Julius hó 19-ik napján délelőtti 10 órakor a csizma áruló szinben tartatik meg.

Melyre a bérelni szándékozók ezenel meghivatnak.

PONGÓ LAJOS,

351 1—1 szöveg. elnök.

A nyári táncmulatságokra

Szabó Lajos fiai cégénél

nagy választékban kaphatók:

FRANCZIA BATISTOK,
zefirek és atlassin

gyapju Voile-ok,

CRETONOK,

olcsó szabott árakban.
202. —36.

Igen jutányos árban és tisztességesen lehet

temetkezni

bármely osztályú családnak a debreczeni asztalos-egylet temetkezési intézetében

Kenyérpiacz-tér Tisza-ház

Kovács Mihály fűszerkereskedése szomszédságában.
299 10—3

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdő.

A szt.-Margitszigeti sétakert, tiszta, pormentes levegőjével és elismert jó hatású 35° R. meleg kénes forrás vizével legalkalmasabb gyógyhelynek bizonyult. A korszerű fűdőberendezéseken kívül van 300 szoba, társalgási- és tekejáték-terem, posta, telefon, távirda. Kiváló eredménnyel használtatott a hévíz, mint fürdő vagy belsőleg, mint gyógyital és belélegzésre a következő kóralakok ellen: **csusz, zsabak, idült kútegek, külsértések után fellépett izzadmányok, görvély s bujakor, máj-, gyomor-bélbántalmak, idült székrekedés, hólyag hurut, női bántalmak, garat-, gégetüdőhurut, hűdés, idegbántalmak.** Utóbbiak ellen a villamos fürdők alkalmaztattak meglepő sikerrel. Fürdő- és menetjegy együtt váltva, valamint fűdőbérletnél, mérsékelt ár. A gyógyhelyen fűdővendégek a fűdő- és menetjegynél előnyben részesülnek. **A lakásoknál május és szeptemberben 30 százalék engedmény.** Rendelő fűdőorvos: **Dr. Bauer Antal** főhercegi udvari orvos. **Fűdőidény tartama május 1-től szeptember 30-ig.** Hajóközlekedés felőránkint. Menettérti jegy hétköznap **20 kr., vasárnap és ünnepnap 34 kr.** Naponként katona és cigányzene. Árszabály kívánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra átvesz

295 5—2 a szt.-margitszigeti gyógyfürdő felügyelősége Budapesten.

Dusan felszerelt sirkőraktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, hogy hosszas fáradozás és kutatás után sikerült egy kitűnő, igen szilárd és kemény fajú

fekete andezit (Syenit) kőbányát

házánkban megvásárolni.

E kőbánya vételével főtürekvésem a hazai ipar fejlesztésére és a **siremlékek jutányos előállítására**, hogy a kegyeletes közönség igényeit minél előnyösebben jobban-jobban kielégíthessem.

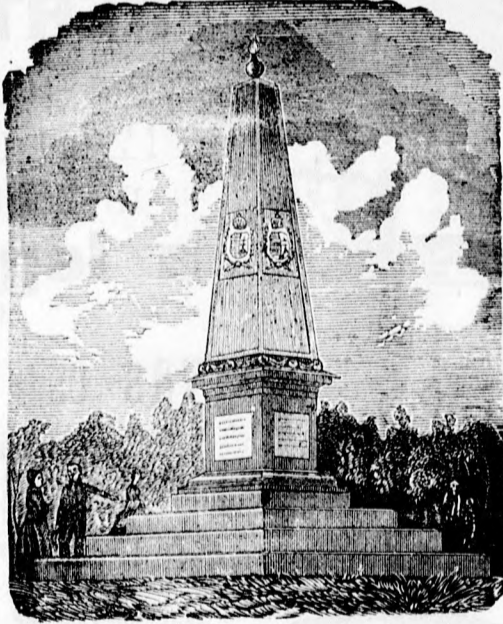
Helyben felállított saját **faragó és csiszoló műhelyben** készítek **ugy a jelzett hazai kőből**, valamint különböző bel- és külföldi minden fajú kővekből **siremlékeket, műtárjakat és épületi kőveket.**

Dusan felszerelt sirkő- emlék raktáramban kaphatók: márvány, gránit, porphir syenit, labrador dioritt stb. kővekből készült siremlékek.

A feliratok izléses bevésése úgy a siremlékek szilárd felállítása helyben és vidéken jótállás mellett eszközöltetnek.

Elvállalok mindenféle újításokat u. m. **utánvését, aranyozást, csiszolást legjutányosabb árban.**

Tervek, rajzok és arjegyek kívánatra ingyen és bérmentve, a n. é. közönségnek eddig tapasztalt nagymérvű pártfogásáért köszönetet mondva, további látogatást kér

Nyiri K.

Meghatalmazott **KISS MÓR** kőfar. mest.

Debreczen, N.-Várad-utca 208 2 sz. a., a megyeházzal szemben.

HAZAI IPAR, OLCSÓ ÁRAK.

Műhelyem és raktáram megtekintésre bármikor nyitva áll.

Kunz József és Társa

BUDAPEST DEBRECZEN, N.-VÁRAD

Kistemplom-bazár.

Francia batist

előnyös bevásárlás folytán, rendkívül olcsó **leszállított** áron.

Kiházásitási kelengye

teljes kiállítással.

Vászon, kész fehérnemű divat-rövidáru butor-szővet, szőnyeg, függöny, ág és asztalterítő, paplan és matrác-raktárus választékban, jutányosan szabott árak mellett.

Lynoleum (parafa szőnyeg)

bizományi raktár gyári áron.

Pike, trico, plüs

NYÁRI PAPANOK

274 és mindenféle 45

fürdő cikkek.

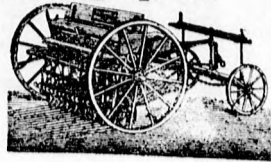
Clayton és Shuttleworth bizományraktára.

Clayton és Shuttleworth-féle eredeti új

„HOLLINGSWORTH“ gyűjtőgépek

amerikai Hickory-diófából, továbbá saját gyártmányú új

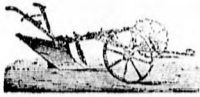
„HOLLINGSWORTH“ gyűjtőgépek kőris-fából és oajban edzett aczélfogakkal; eredeti Clayton és Shuttleworth-féle

Baker rosták

üszögtisztítóval vagy a nélkül, vasrámás **fonott** szitákkal.

Konkolyozók (Trieur)

Gépszükségletek: oliva-gépolaj, gépszijak, gumi-lemez, aczéldobsinek, locomobil-csővek, csőprések, vizállás-üvegek, manometerek, tisztító-csepű, olasz-kender, gépészeti szerszámok stb. stb. a legjutányosabban beszerezhetőek

BAUER és TÁRSA

gazdasági géposarnokában
DEBRECZENBEN.

Gyár és iroda: N.-Péterfia 871. sz. (telefon összeköttetés).

Raktár: N.-Péterfia 853. sz. (helyi vasut megálló.)

Ujjonnan berendezett **gazdasági gépgyára** mindennemű gépek és szivattyúk javítását, kazánkovács- és vasesztergályos munkát szakszerűen, gyorsan és jutányosan teljesít. 313 6-1

Legujabban szabadalmazott

m o s ó g é p e k,

kerti lóczák,

KERTI BUTOROK,

jégszekrények,

TIZEDES MÉRLEGEK,

mezőgazdasági eszközök,

a legjobb kaszák

írásbeli jótállással,

vas- és kátránytető-lemezek,

valódi „FUCHS“-féle

rokás jegyű szerszámok

minden iparághoz.

Minden vasáruba vágó cikkek

legolcsóbb beszerzési forrása.

Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA

273 100-55

ELŐBB

TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA

vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czegléd-utca sarkán.

